

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/240438,Walczmy-dalej-o-prawde-o-Katyniu.html>
14.04.2026, 03:02

[Nastę
ny](#)

[Powrót](#)

Walczmy dalej o prawdę o Katyniu

W Dniu Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej na Cmentarzu Stare Powązki w Warszawie odbył się państwowy pogrzeb Ofiary Zbrodni Katyńskiej. W ceremonii pogrzebowej wzięli udział zastępcy prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Karol Polejowski, dr Mateusz Szpytma i dr hab. Krzysztof Szwagrzyk.

13.04.2026

[Katyń Zbrodnia Katyńska](#)

Czaszka ofiary Zbrodni Katyńskiej trafiła do Polski po ekshumacji przeprowadzonej przez Niemców w ramach międzynarodowej komisji lekarskiej. Ostatecznie trafiła do Sanktuarium przy kościele pw. św. Karola Boromeusza. Stamtąd została podjęta do czynności prokuratorskich, a obecnie wróciła na swoje pierwotne miejsce spoczynku. 13 kwietnia 2026 r. szczątki zostały uroczystie złożone w Sanktuarium Poległych i Pomordowanych na Wschodzie przy Kościele pw. św. Karola Boromeusza na Starych Powązkach. Był to wyraz hołdu dla pomordowanych obywateli II Rzeczypospolitej, których los przez dziesięciolecia pozostawał ukryty, a pamięć o nich była tłumiona. Wydarzenie było kontynuacją szeregu ceremonii pogrzebowych organizowanych przez Instytut Pamięci Narodowej, których celem jest godne pochowanie odnalezionych i przebadanych szczątków Ofiar Zbrodni Katyńskiej.

Uroczystości w kościele pw. św. Karola Boromeusza rozpoczęła Msza święta w intencji wszystkich Ofiar Zbrodni Katyńskiej. W ceremonii wzięli udział m.in. dyrektor Biura Prezesa IPN dr Marek Jedynak, dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN Adam Siwek, dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu prok. Andrzej Pozorski, a także duchowieństwo, żołnierze Wojska Polskiego, Straży Granicznej, funkcjonariusze Służby Więziennej i Policji Państwowej, reprezentanci stowarzyszeń i środowisk pielęgnujących pamięć o ofiarach zbrodni sowieckich oraz licznie zgromadzeni goście.

W liście skierowanym do uczestników pogrzebu Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Karol Nawrocki zaapelował:

- Ludobójstwo katyńskie to symbol nieludzkiego okrucieństwa sprawców i cierpienia zadanego naszym rodakom. Jest to również symbol kłamstwa, którym komuniści przez pół wieku usiłowali zastąpić prawdę o popełnionym przez siebie mordzie. Niech prawda o Katyniu i pamięć o jego ofiarach pozostają zawsze częścią naszej narodowej tożsamości oraz przestroga dla przyszłych pokoleń.

List odczytał jego doradca Jan Józef Kasprzyk.

Zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski podkreślił, że kłamstwo katyńskie się odradza, nie tylko w Rosji, gdzie bezcześci się miejsca spoczynku polskich ofiar. Także na Zachodzie są ludzie, którzy w dalszym ciągu dają wiarę sowieckiemu kłamstwu o Zbrodni Katyńskiej.

- Dla nas, tu zgromadzonych, nie ma wątpliwości kto, kiedy i dlaczego tej zbrodni dokonał, ale walka o prawdę o Katyniu musi być kontynuowana. Wspólną misją Instytutu Pamięci Narodowej i innych instytucji Państwa Polskiego jest dbanie o pamięć i o to, aby tę prawdę przekazywać przyszłym

pokoleniom.

Dr hab. Karol Polejowski zaznaczył również, że rana, jaką spowodowali sowieccy zbrodniarze nigdy się nie zablźniła.

- To byli żołnierze niezłomni - ci, którzy nie szli na żadne pakty z diabłem, który najechał Polskę we wrześniu 1939 roku. Karą za to była śmierć i zakopanie w bezimiennym dole śmierci. Ale te doły śmierci przemówiły

- powiedział zastępca prezesa IPN.

W liście odczytany przez sekretarza stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Jakuba Stefaniaka, wicepremier RP, minister obrony narodowej Władysław Kosiniak-Kamysz napisał, że po latach milczenia i zapomnienia ofiary powracają z imieniem, z historią, z należytym im szacunkiem, a ceremonia pochówku jest nie tylko aktem pamięci, ale także przywróceniem sprawiedliwości i godności tym, którzy zostali jej brutalnie pozbawieni.

- Pamięć o ofiarach Zbrodni Katyńskiej to nasza wspólna odpowiedzialność. Ich służba, wierność ojczyźnie i najwyższa ofiara pozostają trwałym fundamentem naszej tożsamości.

- podkreślił wicepremier RP.

W imieniu Rodzin Katyńskich głos zabrał Marek Krystyniak:

- My jako Rodziny Katyńskie podtrzymujemy tę pamięć i przekazujemy ją kolejnym pokoleniom. Ta pamięć jest nam wszystkim potrzebna, bo jest to pamięć przestrogi.

Zapis transmisji na kanale IPNtv

Po zakończeniu uroczystości doradca Prezydenta RP Jan Józef Kasprzyk, zastępcy prezesa IPN: dr hab. Karol Polejowski, dr Mateusz Szpytma i dr hab. Krzysztof Szwagrzyk oraz dyrektor Głównej

Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu prok. Andrzej Pozorski złożyli kwiaty na grobie ks. Stefana Niedzielaka.

* * *

Uroczystość zorganizował Instytut Pamięci Narodowej. Uroczystość w Warszawie była ostatnią ceremonią pogrzebową ofiar katyńskich i ostatnim etapem w procesie upamiętniania ofiar Zbrodni Katyńskiej oraz przywracania ich historii narodowej pamięci.

17 września 2025 roku w Katedrze Polowej Wojska Polskiego odbył się państwowy pogrzeb szczątków Ofiar Zbrodni Katyńskiej, złożonych w kryptach świątyni. W uroczystości uczestniczyli najwyżsi przedstawiciele władz państwowych, oddając hołd bezimiennym bohaterom. Z kolei 30 października 2025 roku na terenie Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach odbył się państwowy pogrzeb Nieznanego Policjanta II Rzeczypospolitej - Ofiary Zbrodni Katyńskiej. Szczątki funkcjonariusza, wydobyte wcześniej z mogił w Miednoje, zostały złożone w Grobie Policjanta Polskiego - Miejsca Pamięci Narodowej. Następnie 5 marca 2026 roku w Bazylice św. Elżbiety we Wrocławiu odbyła się ceremonia pochówku kolejnych ofiar. W Kaplicy Katyńskiej złożono szczątki polskich oficerów, podkreślając znaczenie pamięci i obowiązku wobec tych, którzy zginęli za Ojczyznę.

IPN od ćwierćwiecza przekazuje prawdę o Katyniu, dba o pamięć o ofiarach tej zbrodni oraz przypomina, kto tej zbrodni dokonał. Misja ta będzie kontynuowana przez następne lata, aby kolejne pokolenia знаły prawdę o eksterminacji polskich elit, dokonanej przez sowieckiego agresora pozostającego w sojuszu z Niemcami.

Równolegle do działań upamiętniających prowadzone jest śledztwo przez Instytut Pamięci Narodowej, wszczęte 30 listopada 2004 r. przez Oddziałową Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie. Postępowanie dotyczy zabójstwa co najmniej 21 768 obywateli polskich: oficerów Wojska Polskiego, policjantów, urzędników i przedstawicieli inteligencji, dokonanego na mocy decyzji najwyższych władz Związku Sowieckiego z 5 marca 1940 r. Zbrodnia ta ma charakter zarówno zbrodni wojennej, jak i zbrodni przeciwko ludzkości.

* * *

Informacja o śledztwie w sprawie Zbrodni Katyńskiej

Śledztwo w sprawie określanej symbolicznym mianem Zbrodni Katyńskiej, tj. w sprawie stanowiących zbrodnię wojenną i zbrodnię przeciwko ludzkości, zabójstw nie mniej niż 21 768 obywateli polskich dokonanych w okresie od dnia 5 marca do bliżej nieustalonego dnia i miesiąca 1940 r. na terytorium ZSRR przez funkcjonariuszy tego państwa, działających w wykonaniu podjętej w Moskwie w dniu 5 marca 1940 r. uchwały Biura Politycznego Komitetu Centralnego Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików), tj. o przest. z art. 118 § 1 k.k. w zb. z art. 123 § 1 pkt. 3 i 4 k.k. i inne, jest prowadzone przez Oddziałową Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie od 30 listopada 2004 r. Zostało wszczęte na skutek formalnych zawiadomień o przestępstwie złożonych przez stowarzyszenia skupiające krewnych ofiar mordy katyńskiego. Notoryjna wiedza o śmierci Stalina i innych wysokich funkcjonariuszy partyjnych i państwowych ZSRR, odpowiedzialnych za dokonanie mordy, nie stanowiła przeszkody dla wszczęcia śledztwa katyńskiego, bowiem szczególne przepisy ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej w art. 45 ust. 4 nakazują wszczęcie i prowadzenie postępowania karnego nawet w sytuacji, gdy wiadomo jest, że nie żyją już sprawcy zbrodni. To uregulowanie

ustawodawca wprowadził mając na względzie m.in. powinność zadośćuczynienia wszystkim pokrzywdzonym przez totalitaryzm.

Celem śledztwa jest wszechstronne wyjaśnienie okoliczności sprawy, w tym między innymi imienne ustalenie wszystkich obywateli polskich - ofiar Zbrodni Katyńskiej, ustalenie nieznanych dotąd miejsc ich kaźni i pochówku, sporządzenie pełnej listy osób, którym w niniejszym postępowaniu przysługują prawa pokrzywdzonych, ustalenie wszystkich osób biorących udział zarówno w podjęciu, jak i w wykonaniu decyzji z 5 marca 1940 r., określenie zakresu odpowiedzialności każdej z nich i - o ile to będzie możliwe - pociągnięcie do odpowiedzialności żyjących sprawców.

Czynności dowodowe koncentrują się na przesłuchiwanie świadków oraz poszukiwaniu materiałów archiwalnych odnoszących się do Zbrodni Katyńskiej. Do chwili obecnej przeprowadzono przesłuchanie ponad 4400 świadków. Większość z nich stanowią członkowie rodzin zamordowanych. Czynności przesłuchania świadków są prowadzone nie tylko na terenie Polski, ale również poza jej granicami.

W toku śledztwa w sprawie Zbrodni Katyńskiej poszukiwane są w kraju i poza jego granicami dowody mogące mieć istotne znaczenie dla przedmiotu postępowania. W tym celu prowadzone są rozliczne kwerendy mające doprowadzić do odnalezienia archiwalnych dokumentów, fotografii i dokumentalnych materiałów filmowych dotyczących Zbrodni Katyńskiej. Osiągnięciem śledztwa jest zebranie w jednym postępowaniu obszernego materiału dowodowego pochodzącego z wielu źródeł.

Z uwagi na istotne znaczenie dla niniejszego śledztwa materiału dowodowego zgromadzonego w śledztwie o sygn. 159 Naczelnej Prokuratury Wojskowej Federacji Rosyjskiej w sprawie Zbrodni Katyńskiej prokuratorzy zespołu śledczego występowali trzykrotnie (w 2005, 2009 i 2013 r.) do Prokuratury Generalnej FR z wnioskiem o udzielenie pomocy prawnej poprzez udostępnienie całości akt śledztwa rosyjskiego o sygn. 159 oraz postanowienia o umorzeniu tegoż śledztwa. Do chwili obecnej strona rosyjska przekazała w kilku transzach uwierzytelnione kopie łącznie 148 tomów akt śledztwa o sygn. 159, liczące ponad 45 tysięcy kart. Nie przekazano kopii pozostałych 35 tomów akt ww. śledztwa oraz postanowienia z 21 września 2004 r. o umorzeniu rosyjskiego śledztwa stwierdzając, że wniosek IPN nie może zostać wykonany „ze względu na jego niezgodność z ustawodawstwem Federacji Rosyjskiej”.

Nie udało się także uzyskać z prokuratury Republiki Białorusi kopii materiałów ze śledztwa prowadzonego w sprawie masowych grobów w Kuropatach koło Mińska. Republika Białorusi odmówiła też realizacji wniosku IPN dot. tzw. białoruskiej listy katyńskiej. Natomiast w wyniku realizacji wniosków Oddziałowej Komisji w Warszawie o udzielenie międzynarodowej pomocy prawnej uzyskano szereg materiałów z RFN, Ukrainy i USA.

W toku śledztwa prowadzone są przez biegłych genetyków prace związane z identyfikacją zabezpieczonych na terytorium Polski szczątków ofiar Zbrodni Katyńskiej. Co do znacznej części z nich udało się już uzyskać pełne profile genetyczne, co pozwala na prowadzenie dalszych genetycznych badań porównawczych.

Najważniejszym wyzwaniem stojącym przed prokuratorami zespołu śledczego jest jak najpełniejsze zrealizowanie, przy istniejących ograniczeniach w dostępie do nowych materiałów źródłowych, celów śledztwa. Z uwagi na znaczny upływ czasu od popełnienia Zbrodni i obowiązującą w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej zasadę niewydawania swoich obywateli

należy stwierdzić, że polskie śledztwo katyńskie ma obecnie charakter historyczny i finalnie nie doprowadzi do prawnego osądzenia sprawców zbrodni. Nie umniejsza to jednak rangi tego postępowania, bowiem odtworzenie okoliczności Zbrodni i ustalenie jej sprawców jest naszą powinnością wobec ofiar.

Przemawia za tym również polska racja stanu, gdyż Zbrodnia Katyńska nie została formalnie osądzona na forum międzynarodowym. W tej sytuacji ustalenie stanu faktycznego i dokonanie oceny prawno-karnej Zbrodni Katyńskiej i jej sprawców staje się obowiązkiem Państwa Polskiego. Sformułowanie i szczegółowe uzasadnienie w kategoriach historycznych i prawnych ocen tej Zbrodni znajdzie swój wyraz w decyzji merytorycznej kończącej polskie śledztwo.

Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie

Zobacz także:

- [Karol Nawrocki, Katyńska blizna](#)
- [Karol Polejowski, Fałszowanie Katynia](#)
- [Zbrodnia Katyńska - S 38.2004.Zk](#)
- [Apel w sprawie Zbrodni Katyńskiej](#)
- [Ekspertyza. Czaszki przywiezione z Katynia](#)
- [Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej. Polecamy materiały Instytutu Pamięci Narodowej poświęcone Zbrodni Katyńskiej](#)
- [Więcej o Zbrodni Katyńskiej na stronie przystanekhistoria.pl](#)
- [86. rocznica Zbrodni Katyńskiej - działania IPN w 2026 roku](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Zbrodnia katyńska

Uroczystości pogrzebowe

Powiązane wiadomości

Ojczyźnie przywracamy naszych bohaterów

Państwowy pogrzeb Nieznanego Policjanta II Rzeczypospolitej - Ofiary Zbrodni Katyńskiej

W hołdzie Ofiarom Zbrodni Katyńskiej